

INFOSEC | เรื่องสำคัญขององค์กร ในยุค Net Gen

วิษณุคุณ์ เมาระพงษ์

ที่ปรึกษาโครงการสารสนเทศของหน่วยงานภาครัฐ
สำนักตลาดทุนวิจัยและให้คำปรึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สั เนื่องจากในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา ผู้เขียนได้มีโอกาสทำหน้าที่เป็นอาจารย์พิเศษสอนนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 สาขา Computer ในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา และบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร จึงทำให้ได้มีโอกาสทบทวน วิเคราะห์เนื้อหา และข้อมูลปัจจุบันของการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร โดยเฉพาะหลักการสำคัญที่เป็นพื้นฐานของแนวคิดในการบริหารจัดการ และการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดังกล่าวซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินงานที่สำคัญขององค์กรในยุคปัจจุบัน ผู้เขียนจึงอยากเรียบเรียง และนำเสนอเนื้อหาที่มีความสำคัญซึ่งมักจะถูกกลืนหายไปกับการนำเสนอแต่ในแง่ของเทคโนโลยีใหม่ๆ ทั้งในบทความของผู้เขียนเองหรือตามสื่อต่างๆ ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจในหลักการ ก่อนที่จะนำไปสู่การประยุกต์หรือเลือกใช้เทคโนโลยี และเครื่องมือในการบริหารจัดการที่เหมาะสม ตลอดจนการสร้างการยอมรับเพื่อการใช้งานอย่างเป็นรูปธรรมทั้งในแง่ของนโยบาย และการปฏิบัติ

ในการสร้างความเข้าใจนั้น ก่อนอื่นคำว่า “เทคโนโลยีสาร-

สนเทศ และการสื่อสาร” หรือ “Information and Communication Technology” ที่เรียกกันติดปากว่า ICT นั้น ท่านคิดว่าตัวอักษรใดควรให้ความสำคัญมากที่สุด แน่นอนว่ามีหลายท่านเลือกตัวอักษร “I” ที่มาจาก Information หรือ สารสนเทศ ซึ่งถ้ามองในมิติของ KM หรือ Knowledge Management ถือว่าอยู่ใน Level 2 ถัดจาก Data หรือ ข้อมูล โดย Level 3 คือ Knowledge ความรู้ (เกิดจากการวิเคราะห์ และใช้งานข้อมูล หรือสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง หรือทำซ้ำๆ จนเกิดเป็นประสบการณ์ เกิดความชำนาญ) และ Level 4 คือ Wisdom ปัญญา (เกิดจากการสังเคราะห์ความรู้ที่มีการประยุกต์ใช้งานได้อย่างเชี่ยวชาญจนเกิดเป็นรูปแบบเฉพาะ) สำหรับ Level 3 และ 4 ของ KM นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการพัฒนาบุคคลไม่ใช่ Computer แม้ว่าในปัจจุบันเราจะมีการพัฒนาสมองกลอัจฉริยะที่เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง หรือ Learning Machine แต่ยังไม่ถึงขั้น Wisdom ซึ่งผู้เขียนจะกล่าวถึงรายละเอียดของ KM ในโอกาสต่อไป

Information หรือ สารสนเทศ นั้น สำหรับในกรณีนี้ก็คือ ข้อมูลที่มีการจัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในระบบฐานข้อมูลทั้งที่เป็น

Structure และ Unstructured มีการเรียกใช้งานทั้งแบบ SQL และ NoSQL เพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มของข้อมูลทั้งที่เป็น Big data Small data และ Social Media โดยนำมาผ่านกระบวนการจัดกลุ่ม และการวิเคราะห์เบื้องต้นในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้อยู่ในลักษณะที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ด้วยระบบงานสารสนเทศเฉพาะทาง หรือใช้เป็นสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการทำงานของบุคคล ซึ่งหมายรวมถึงผู้บริหารด้วย

ที่นี้มาทำความเข้าใจถึงธรรมชาติของ Information รวมถึง Data กันก่อน จุดเริ่มต้นของเอกสารหรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ 1. เป็นอิเล็กทรอนิกส์ตั้งแต่ต้น 2. เป็นเอกสารกระดาษ ที่ผ่านกลไกการแปลงให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Scan ถ่ายเป็นภาพ Digital) และนำเข้าสู่ระบบ ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องในชื่อ “พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์” ซึ่งมีเนื้อหาเพื่อรับรองให้เอกสารหรือข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มีศักดิ์และสิทธิ์เทียบเท่าเอกสารกระดาษโดยระบุไว้ในแง่มุมที่สำคัญที่สุดคือสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ในชั้นศาล และผู้บังคับใช้กฎหมายห้ามปฏิเสธพยานหลักฐานเพียงเพราะอยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งกลไกการแปลงเอกสารกระดาษให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์นั้น มีกฎหมายลูกอีกฉบับรองรับ พร้อมทั้งมีกลไกการตรวจสอบ และมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนเหมาะสมตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อสำคัญ คือ เอกสารที่เป็นกระดาษนั้น มีตัวจริงเป็นกระดาษเพียงฉบับเดียว หากมีการนำไปทำสำเนาโดยการถ่ายเอกสาร ถ่ายเป็นภาพ Digital หรือ Scan เก็บไว้เป็นอิเล็กทรอนิกส์ถือว่าเป็นสำเนา โดยถ้าหากเป็นเอกสารสำคัญการทำสำเนานั้นต้องมีกลไกการรับรองสำเนาที่เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับ

ส่วนที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ตั้งแต่ต้นนั้น ถ้าทำการ Copy หรือส่งต่อทาง email ทาง Social Network ฯลฯ ถือว่าเป็นตัวจริงทุกฉบับ แต่ต้องมีกลไกในการควบคุม และตรวจสอบความถูกต้อง และเชื่อถือได้ของเอกสาร ซึ่งถ้าหากมีการ Print ออกมาเป็นเอกสารกระดาษอันนั้นถือว่าเป็นสำเนา และเช่นเดียวกันก็ต้องมีกลไกการรับรองสำเนาที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งมีกฎหมายลูกอีกฉบับออกมารองรับ

การ Print เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ออกมาเป็นเอกสารกระดาษ ปัจจุบันมีหน่วยราชการหลายแห่งนำไปประยุกต์ใช้งานร่วมกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้บริการประชาชน อาทิ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า นำไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการงานขอคัดสำเนาเอกสารการจดทะเบียนนิติบุคคล ซึ่งปัจจุบันสามารถขอผ่านธนาคารได้โดยไม่ต้องเดินทางไปสำนักงานของทางราชการ โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้าจะออกเอกสารเป็นอิเล็กทรอนิกส์พร้อมลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ของนายทะเบียนตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความน่าเชื่อถือสูง ส่งไปที่ธนาคาร ซึ่งธนาคารผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเพื่อให้บริการนั้นจะมีกลไกการตรวจสอบความถูกต้อง และน่าเชื่อถือของเอกสาร โดยจะ Print ออกมาลงนามรับรองสำเนา และมอบให้ผู้รับบริการ

ด้วยธรรมชาติที่แตกต่างกันนี้ จำเป็นต้องสร้างความเข้าใจ และสร้างการยอมรับอย่างทั่วถึงหากองค์การต้องการนำเอาระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้เต็มรูปแบบ ซึ่งส่วนใหญ่ก็มาจากแนวคิดในการลดการใช้ทรัพยากรสิ้นเปลืองที่เรียกกันติดปากว่า Paperless นั่นเอง

แล้วจะเกิดอะไรขึ้นหากข้อมูลทุกอย่างขององค์การเป็นอิเล็กทรอนิกส์ เช่นเดียวกับกระดาษ การทุจริต ปลอมแปลง ลักลอบเข้าถึงเอกสารข้อมูล หรือแม้กระทั่งการจารกรรม ทั้งจากผู้ไม่หวังดีภายใน และภายนอกองค์การเกิดขึ้นได้ในหลายรูปแบบ ยิ่งในปัจจุบันการเข้าถึงระบบงานสารสนเทศ หรือข้อมูลสามารถทำได้สะดวกและรวดเร็วเหมือนดาบสองคม ความเสี่ยงก็เกิดขึ้นได้อย่างสะดวก และรวดเร็วเช่นกัน ด้วยความเข้าใจเบื้องต้นในธรรมชาติของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และเอกสารกระดาษที่ต้องประยุกต์ใช้งานให้สอดคล้องกับกฎหมายที่รองรับ ทำให้เรามองเห็นถึงความเป็นไปได้ และความพร้อมในการประยุกต์ใช้งานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ จึงเหลือเพียงประเด็นของการควบคุมการเข้าถึง และใช้งานข้อมูลหรือสารสนเทศที่ส่วนใหญ่จะเรียกกันในเรื่องของการทำ Information Security หรือ INFOSEC